

2. Українська література (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти, авт. А. Фасоля, Т. Яценко, В. Уліщенко та ін. Київ : Пед. думка, 2018. 192 с.
3. Українська література (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / авт. А. Фасоля, Т. Яценко, В. Уліщенко та ін. Київ : Оріон, 2019. 240 с.
4. Яценко Т. О., Тригуб І. А. Шедеври модернізму: вивчення української і зарубіжної літератури у мистецькому контексті: програма спецкурсу. Тернопіль : Підручники і посібники, 2018. 68 с.
5. Яценко Т. О., Шевченко З. О. Художня література в контексті світової культури : метод. посіб. Київ : Пед. думка, 2012. 136 с.

Ткачук Анастасія Павлівна,
здобувач вищої освіти II року навчання
першого (бакалаврського) рівня,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник:
Лабашук Оксана Василівна,
доктор філологічних наук, професор,
кафедра української та зарубіжної літератур і
методик їх навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

ПОХОВАННЯ ПОЛЕГЛИХ І ВШАНУВАННЯ ВОЇНІВ ЯК СКЛADOVA ЧАСТИНА НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Національно-патріотичне виховання є ключовим елементом формування громадянської свідомості. Воно охоплює широкий спектр заходів, спрямованих на виховання любові до Батьківщини, поваги до її історії, культури та героїчного минулого. У контексті сучасної України це набуває особливого значення, адже наша держава продовжує боротьбу за свою незалежність,

територіальну цілісність та національну ідентичність. Цей процес не обмежується лише школами чи університетами – він є частиною життя кожного громадянина. Виховання патріотизму відбувається через збереження історичної пам'яті, популяризацію героїчних подвигів наших співвітчизників і активну громадську діяльність. Особливо важливо, щоб ці ідеї передавалися молодому поколінню, яке формує майбутнє країни.

У сучасному світі, коли Україна змушена протистояти військовій агресії, національно-патріотичне виховання виходить за межі освітніх програм, стаючи складовою державної політики та громадянського суспільства. Воно об'єднує громадян навколо спільних цінностей, сприяє збереженню національної єдності та формує покоління, здатне захищати свою країну і примножувати її здобутки.

Одним із найважливіших аспектів національно-патріотичного виховання є вшанування пам'яті полеглих героїв, які віддали своє життя за свободу та незалежність України. Такі традиції є важливими не лише як спосіб збереження історичної пам'яті, але й як потужний виховний інструмент, що впливає на моральні цінності суспільства. Шана до загиблих героїв – це не просто данина поваги, це спосіб формування почуття відповідальності перед тими, хто жертвував своїм життям за майбутнє України. Це виховує у молодого покоління гордість за свою країну, усвідомлення важливості захисту її свободи та незалежності.

У багатьох регіонах України традиції вшанування героїв набули особливого значення. Наприклад, місто Кіцмань у Чернівецькій області є яскравим прикладом того, як місцеві громади можуть активно зберігати і передавати ці традиції наступним поколінням. Кіцмань – це невелике, але надзвичайно активне місто, яке демонструє приклад того, як місцеві ініціативи можуть стати важливою складовою національно-патріотичного виховання. Щороку в місті проводяться численні заходи, присвячені пам'яті полеглих воїнів. Особливо урочисто відзначають День захисників і захисниць України, День Незалежності та роковини важливих історичних подій. Мешканці міста збираються на центральній площі або біля меморіалів, щоб віддати шану тим, хто загинув, борючись за свободу України.

Ці заходи включають виступи місцевих діячів культури, виконання Державного гімну України та хвилину мовчання. На центральному кладовищі

міста розташовані могили героїв, де регулярно проводяться панахиди за загиблими. Священнослужителі та громада спільно моляться за душі воїнів, створюючи атмосферу духовного єднання.

Молодь у Кіцмані активно долучається до збереження традицій вшанування полеглих героїв. Учні шкіл і студенти організовують тематичні виступи, пишуть творчі роботи, беруть участь у конкурсах, присвячених історії визвольної боротьби України. Дуже важливою є участь молоді у благоустрої військових поховань. Напередодні пам'ятних дат школярі разом із вчителями і волонтерами упорядковують могили, встановлюють прапори та покладають квіти. Такі практичні дії сприяють глибшому усвідомленню молоддю значення героїчних подвигів. Релігійні установи Кіцманя завжди були важливим осередком духовного життя міста. У дні пам'яті загиблих героїв у місцевих храмах проводяться панахиди. Священники звертаються до громади із закликом до єдності, молитви та збереження пам'яті про тих, хто захищав Батьківщину. Окрім релігійних заходів, важливу роль відіграють волонтерські організації. Вони організовують акції зі збору коштів для облаштування могил, оновлення меморіалів та допомоги родинам загиблих. Особливу увагу приділяють підтримці дітей героїв, організовуючи для них культурні заходи та екскурсії.

Традиції вшанування загиблих героїв є частиною багатовікової культури України. Починаючи з часів Київської Русі, українці з великою повагою ставилися до воїнів, які полягли за рідну землю. Зведення курганів, встановлення пам'ятних хрестів і проведення церковних обрядів – усе це свідчить про високе моральне ставлення до героїв.

Козацька доба принесла нові форми шанування загиблих. Козаки споруджували церкви на місцях битв, створювали народні думи, які прославляли подвиги воїнів. Ці традиції продовжували розвиватися у ХХ столітті, коли Україна боролася за свою незалежність під час визвольних змагань 1917–1921 років.

У наш час традиції вшанування героїв набули нового змісту після початку російської агресії у 2014 році. Україна створила численні меморіальні комплекси, такі як Алея Героїв Небесної Сотні у Києві, пам'ятники захисникам у різних регіонах країни та військові кладовища.

Традиції вшанування героїв, які активно зберігають у Кіцмані та інших містах України, відіграють важливу роль у формуванні національної свідомості. Вони не лише зберігають пам'ять про минуле, але й виховують у громадян почуття відповідальності за майбутнє своєї країни. Завдяки таким традиціям молодь усвідомлює, що боротьба за незалежність і свободу є складовою національної ідентичності. Ці цінності сприяють формуванню єдності суспільства та зміцненню духовної основи державності. Популяризація і збереження таких традицій – це завдання, яке має об'єднати всю країну. Саме пам'ять про героїв та патріотизм є основою, на якій будується сильна, незалежна та єдина Україна.

Торкот Анастасія Михайлівна
*здобувач вищої освіти I року навчання
 другого (магістерського) рівня,
 Тернопільський національний педагогічний університет
 імені Володимира Гнатюка*

Науковий керівник:
Лановик Зоряна Богданівна,
*доктор філологічних наук, професор,
 кафедра української та зарубіжної літератур
 і методик їх навчання,
 Тернопільський національний педагогічний університет
 імені Володимира Гнатюка*

ЛІТЕРАТУРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ (НА МАТЕРІАЛІ ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ ГРИГОРІЯ КВІТКИ- ОСНОВ'ЯНЕНКА У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ)

Сучасні процеси в Україні, які охоплюють сфери політики, економіки та соціального життя, висувають на перший план необхідність патріотичного виховання молодого покоління. У нинішніх реаліях актуальними стають креативні підходи й інноваційні шляхи розвитку патріотичних рис особистості. Важливо при цьому враховувати значення регіональної культури як носія